

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, kedd, 1909. január 19.

14. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos postt sorja 40 fillér.

De profundis.

Éhes a föld. Az áldott jó magyar föld fiainak már nemcsak a veritékére, könyére, már a husára és a csontjára is éhes. A föld sebei: a bányák itt is, ott is megremegnek és számtalan emberélet, nyomorult, tengődő, tán a teljes jóllakásai már megálmodni sem tudó emberélet roppan össze egy-egy ilyen remegésbe. Helyenkint nem sok. Tíz husz bányász, néha legfőlebb ötven, istenem, és mindegyiknek csak egy élete volt, de ha összeszámítjuk az esztendő áldozatait, számuk az elemi csapások rettenetességeig megövekszik. Így ezek az apró katasztrófák pedig nem vezetnek semmire. Tíz, husz, legfőlebb ötven vergődő élet, szép időközökbe, nyugalmasan beosztva, amint részleteiben megsemmisül, ez legfőlebb megremegteti a közvélemény és a kedves bányatulajdonosok nyujtható lelkiismeretét, egy kis borzongás, szenvedést és halált sejtető fuvalam, amely után letörüljük izzadt homlokunkat és azzal vége. Talán csak a rossz alvás, vagy valami emésztési zavar.

Itt nálunk egyszerre kellett volna ezeknek a kis katasztrófáknak bekövetkezniök. Hogy tövestül felforgassák mindazt, amit mi munkásjólétnek csufolunk, hogy a közvélemény és a nagyurak belemerüljenek ebbe a halálordításba és egymáson követeljék és bevegék lelkiismeretlenségüket. Akkor talán nem bukkannának minduntalan elő végtelen, földalatti, nagy, fekete temetők és keresztikarjaikkal nem ölelnék magukhoz roncs fiaikat. S akkor talán villanászerűen az eszükbe vágnának azok a szerencsétlenek is, akik, ha nem is a bányákban, de épp olyan piszkosan, olyan tüdőtt gyilkoló, csontot maró levegőben és ugyanannyi veszedelem között a gyárakban, kis ipartelegeken, műhelyekben és műhelyeknek kinevezett odukban vergődik át életüket, akkor talán legalább tudomást vennének róla, ha a hazafiatlanságunk árán is, hogy megint csak nyugaton, de keleten is a bányák, a gyárak, a műhelyek a legmesszebbmenő emberi előrelátással, irgalommal és kötelességgel gondoskodnak munkásaik testéről és egészségéről. Nálunk valami káprázatos álomként hatna egy-egy nagy német, vagy angol gyár füstöt emésztő berendezkedése, fűrdők, öltözők s a munkáslakások, itt a csoda erejével hatna a tárnák gyors szellőzése s az emberi élet előrelátó biztosítása. Mi még ott tartunk, hogy ebben is a földet hibáztatjuk. Rámondjuk, hogy éhes. Pedig nem a föld az éhes, a nagyuraink a nagyon jóllakottak.

Mi is rontaná a becses étvágyukat? Akad-e életükben csak egyetlen olyan ólmós, hideg reggel, amelyen csak ezredrésnyi része is elszuhan szívük felett annak a letompított érzésnek, amely a maga kétségbeesett vadságával markol bele mindennap és mindennap újra azoknak a páriáknak a szívébe, akik leszállnak a földbe, hogy a nagy, néma fekete temetők-ből nekik aranyat vájjanak. És amerre elkusz-

nak ezek a páriák, amerre új lyukakat mélyítenek, talán éppen arra, vagy néhány arasszal felettük, avagy néhány arasszal alattuk megfojtott tüdejű, vagy elégett testü testvéreik váják őket, mozdulatlanul, rétegenkint, részvét és szeretet nélkül. Melyik tudja azt és az élők között melyik tudja, hogy mikor lesz utolsó ölelközése a fekete halállal, mikor indul meg fölötte a sir sziklafala és lefekteti őt is szép sorjába a többi mellé.

Az a gyilkoló bizonytalan érzés ott a föld alatt, az a nyomorúságból hősköket merevítő érzés mutatja a maga teljes borzalmasságában a bán-át és annak üldözött férgeit. Az élet nagyjában mindenütt szép és az életet a legszükségesebb megélhetésért, hetenkint egyszerű való részletjóllakásért bármely pillanatban kockára tenni, mindenhol martiromság. De százszorososan és ezerszeresen az lelt a forrongó, világosságát nem látott földmájében, a végtelen fekete temetőkben, ahol egy arasznyi előbbrekuszás nagyobb hőstett, mint belelovagolni az ellenség sortüzébe.

Ezt sohasem tudják, lédércnyomásként csak meg sem álmodhatják mindazok, akiknek a bánya aranyat önt az ölébe.

A nagy pusztulások, vagy tragédiák mindent leromboló őserzéseivel szemben úgy is különös mód állanak szemben mindazok, akik távol estek e tragédiák csatateritől. Az ujságok hiráda nyomán, kiki egyéni fogékonysága és dispoziója szerint, többékevésbé találó képet rakosgat össze maga elé részletenkint és fejezetenkint, sokszor apró semmiségek, ügyes megírási fordulatok a valóság teljes képét lerombolják, vagy másként szinezik, a legtöbbszőr pedig az újabb impressziók olvasással, utánagondolkozással, eszmekepcsolással, tehát bizonyos kifárasztó munkával járó hatása eltörpíti, szétfolytatja, meghazudtolja azt a monumentális érzést, amely a tragédiák csataterén minden érzékünkkel egyszerre fölvert borzalmak nyomán teljesen a hatalmába ejt. Az ujságot átlapozom, vagy letehetem ott, ahol akarom, avagy adagonkint veszem be a pusztulást, a tulzások számára mindenkor levonok néhány perccentet, s hogy például a messinai végítéletnél a tenger harsogott, az ég ontotta az esőt, a szél pedig süvített, mindez annyira közhely, hogy egyáltalán a közlemben sem fér.

De ha csak mozgófényképen látom is a pusztulás képét, a derékban kettétört fákat, a mintegy késsel kettémetszett cukorpalotákat, a romok alól kilógó csonka törzsöket és lábakat, ha látom a temetést, amint ott előttem hányják háromszoros rétegben a közös sirba az emberi testeket, akkor már egészen más kép alakult ki előttem, amely a maga félelmetességével teljesen elhalványítja a legművészebb leírásokat is. Itt már egyszerű levegős lesz a tragédia, hatása a látás fegyverével sokkalta közvetlenebb, de még mindig meg sem közelíti azt az igazi borzalmasságot, amely valamennyi érzékünket egyszerre rabbá ejti, aztán egyszerre semmivé

szaggatja és elmos minden érzést, amely még bármilyen nagy fokozatosságot is befogadni képes lenne.

Azt hiszem, hogy a bányakatasztrófákról az igazgatósági üléseken valami ügyes titkár referál. Sima, mosolygósarczu fiatal ur, aki tizszer is megszokta kölni vízben mosni a kezét, ha valahogy véletlenül egy darabka szén bebiszkította körmöcskéit.

Bosznia parlamentje. A „Zeit“ állítólag hiteles forrásból származó értesülések alapján közli a bosznia-hercegovinai tartománygyűlés megalakításának rendjét és a választás módját. E közlés szerint a választás felekezeti szerint külön-külön fog végbemenni és a tartománygyűlésben a katolikusok, mohamedánok és ortodoxok számaránya ez lesz 4 : 6 : 7. A kuriák 68 képviselőt választanak s ezek közül katolikus lesz 16, mohamedán 27, ortodox 28. A zsidók aligha fognak képviselőt kapni, mivel 17—20.000 lélekre esik egy képviselő, a zsidók száma pedig összesen 8000, köztük 6000 spanyol zsidó van. A terv az, hogy az elnökségben mind a három felekezet képviselve legyen és a számítások szerint a tartománygyűlés többsége megbízható majoritása lesz a kormánynak. A legtömörebb párt a bosznia-hercegovinai tartománygyűlésben a katolikusok pártja lesz, az ugynevezett horvát párt, amely már régen sürgette a monarkiába való bekebelezést. A mohamedánok pártja két frakcióra oszlik, az egyik a szélső nacionalista szárny, amely a szerbekkel tart, noha nem szerb, a másik a jómódu és művelt mozlímok csoportja, amely mérsékelt konzervatív és a katolikusok irányában mindig barátságos viselkedést tanusított. Az orthodoxok is két csoportra oszlanak, amelyek csak nemzeti kérdésekben fognak együtt szavazni; az egyik radikális töredék, amely többé-kevésbé forradalmi hajlandósága, a másik mérsékelt, sőt inkább konzervatív és legnagyobb részben a szerb lakosságból kerül ki, amely a saját jólfelfogott gazdasági érdekében hiva az államközösségnek. Az új tartománygyűlés házszabályai a bécsi községtanács házszabályainak mintájára fognak készülni és figyelemre méltó, hogy az osztrák 14. szakasz is megtalálja a mását a bosznia-hercegovinai alkotmány rendelkezéseiben. A tartománygyűlést legfelsőbb kézírattal fogják összehívni és még e nyáron fogja megnyitni az első ülésszakot a bekebelezett tartományok országos kormányának főnöke. Az új tartománygyűlés színhelyül a szerajevói városház diszterme van kiszemelve, de esetleg a szerajevói egyetemi helyiségben fog először össze ülni a boszniai parlament.

— Egy városi bizottsági tag lemondása. Valencsics Ferenc, a város szinügyi bizottságának tagja tegnap lemondott állásáról.

— **Kormánybarátság nélkül nincs kölcsön.** Foretich városi képviselőtestületi tag hetekkel ezelőtt beadványt intézett a tanácshoz, hogy a város a 20 millióos beruházási kölcsöne ügyében a saját hatáskörében maga járjon el a kölcsön megszerzésében, miután a kormány máig sem tett ebben az ügyben lépéseket. A tanács a pénzügyi bizottsághoz tette át a beadványt, a hol azonban Foretich indítványának elvetését fogják javasolni, avval a megokolással, hogy a város ebben az ügyben a kormány nélkül nem tud eredményesen eljárni.

UJDONSÁGOK.

— **A kormányzó neje beteg.** Nákó Sándorné grófné — Lipthay Eszter bárónő erős meghülés folytán ágyban fekvő beteg s ennél fogva további intézkedésig nem fogadhat látogatókat.

— **A munkás-betegség-éelyző törvény életbeléptetése Fiumében.** Fiume területére végre életbe fogják léptetni a munkás-betegség-éelyző törvényt. Az erre vonatkozó munkálatok már folyamatban vannak s legközelebb értekezlet lesz a kereskedelmi minisztériumban, amelyen résztvesznek a kereskedelmi, a belügyi s az igazságügyminisztérium küldöttei, valamint a fiumei kormányzó képviselője.

— **A máv. altisztikör közgyűlése.** A fiumei máv. altisztikör f. hó 17-én tartotta évi közgyűlését, mely alkalommal a tisztújítást is megéjtették. Újra megválasztották az összes régi tisztviselőket, csupán Vajnai Lajos díjnok eddigi alelnök helyébe került be Zala Kálmán mozdonyvezető. Zala megválasztása a körre nagy nyereséget jelent, mert a zágrábi vasúti kört, amelynek elnöke volt, rövid idő alatt elismerésre méltó módon felvirágoztatta. A közgyűlés nagy óvációt rendezett Grunsky Edének, szeretett elnökének s a kör megalapítójának, akit az alapszabályokban előírt névszerinti szavazás mellőzéssel közfelkiállással egyhangulag újra megválasztottak. A m. kir. államvasutak igazgatóságát a gyűlésen Sztankovics Gyula dr. segédtitkár képviselte.

— **Hajóstársaságaink hajójáratai.** Az *Adria* magyar királyi tengerhajós részvénytársaság gőzöseinek járásáról a következő távirati jelentés érkezett:

Az „*Adria*” 15-én Palermóból Katánia, Bari, Triesztnek Fiuméba indult. Az „*Andrássy*”-t Palermóban javítják. Az „*Arad*” 15-én Fiuméből Katániának Rouenba indult. Az „*Árpád*” dokkban van Triesztben. „*Balaton*” 15-én Triesztbe érkezett. A „*Báró Fejérváry*” 13-án elindult Newportból Velencébe. A „*Baross*” 14-én elindult Velencéből Szebenikó, Sfaxnak Rouenba. A „*Báthory*” elindult 15-én Fiuméből Malta, Katánia, Palermónak Londonba. A „*B. Kemény*” január 10-én elindult Bahiából Rio de Janeiroba. A „*Buda II.*” december 26-ika óta kirak Katániában, megsérült. A „*Karola*” Malta és Siracusa között közlekedik. A „*Deák*” január 14-én elindult Methyiből Fiuméba. A „*Duna*” január 13-ika óta kirak Velencében. A „*Jókei*” Algirában rakodik s megy Oran, Tanger, Gibraltár, Lisszabon, Leixoes, Glasgow felé. A „*Kálmán király*” január 12-én elindult Katániából Valencia, London, Grimsby és Leith felé. A „*Kassa*” elindul ma Triesztből Fiuméba, rakodik Marseille és Spanyolország felé. A „*Kolozsvár*” január 14-én kirak Bordeauxban. A „*Lederer Sándor*” Genuában rakodik Marseille és Spanyolország felé A vonalon. A „*Mafiekovits*” január 13-án elindult Palermóból Genua, Cetta, Marseille, Barcelonának Valenciába. A „*Mátyás király*” Katániában rakodik Bari, Trieszt és Fiume felé. A „*Nagy Lajos*”-t Palermóban javítják. A „*Rakóczi*” Marseilleben rakodik hazafelé A vonalon. A „*Stefánia*” elindul ma Triesztből Gravosa, Malta, Nápoly, Livorno, Genua irányával Braziliába. A „*Szápáry*” Marseilleben rakodik hazafelé B vonalon. A „*Széchenyi*” január 14-ike óta rakodik Fiumében, Tunius, Algir, Tanger, Gibraltár, Bordeaux felé. A „*Szeged*” január 13-án elindult Fiuméből Malta, Rotterdam és Antwerpenbe. A „*Szell Kálmán*” január 14-én elindult Genuából Cardiffba. A „*Szent László*” ma elindult Fiuméből Marseille felé B vonalon. A „*Tibor*” január 7-ike óta kirak Glasgowban Malta, Velence, Trieszt és Fiume részére. A „*Tisza*” Nápolyban rakodik Marseille felé B

vonalon. A „*Zichy*” január 8-ika óta kirak Velencében. A „*Zrinyi*” január 14-én elindult Bariból Marseille és Spanyolország felé A vonalon.

Magyar Keleti Tengerhajós-Részvény-társaság hajói közül, „*Attila*” Hull kikötőjében javítás alatt van. Tisza István gróf elindult Velencéből Gibraltár felé. „*Hieronymi*” Aarhusban, „*József Ágost kir. herceg*” Rotterdamban, „*Kelet*” Tarantóban végez kirakodást. „*Kossuth*” Bahia-Blankában rakodik. „*Orsova*” kiindult Dunstonból (Tyne) Fiume felé. „*Nador*” Novorossziskban rakodik dániai rendeltetéssel. „*Turul*” Cardiff felé való útjában érintette Maltát.

Az *Atlantica tengerhajózási részvénytársaság* hajóinak mozdulatairól a következő híreket kaptuk: A „*Magyarország*” gőzhajó Newportból Fiuméba indult. A „*Kossuth Ferenc*” gőzhajó Fiumében rakodik ki. A „*Szterényi*” gőzhajó Sagrest érintette útjában Newport felé. A „*Morawitz*” gőzhajó Palermóból Rotterdamba indult. A „*Pollacsek*” gőzhajó ma indul Newportból Fiuméba. Az „*Atlantica*” által bérelt hajók állásáról a következőket tudósíthatjuk: Az „*Empres*” Hullból Fiuméba indult. A „*Darfmoor*” gőzhajó Hullból Fiuméba indult. A „*Southfield*” gőzhajó Fiumében rakodik ki. A „*Duke of York*” Hullban rakodik Fiuméba. A „*Muriel*”, „*Coverdale*” és „*Vera*” gőzhajók Hullban esedékesek Fiuméba rakodandók.

— **A hangverseny egyesület estélye.** Az abbaziai Helmesberger-lele hangverseny egyesület pénteken, január hó 22-én este fél kilenc órakor a Deák-szálló nagytermében hangversenyt rendez a következő műsorról:

1. Beethoven — III. Simfoniaja.
2. Wagner — Sigfried halála és gyászinduló az „Istenek Alkonyá”-ból.
3. Tschairowszky — „Capriccio italiano.
4. Wagner — nyitány a „Tannhäuser” című operából.

— **A messinai gyűjtés családja.** Ma reggel megjelent a rendőrségen Marusich Mátyás nyugalmazott lelkész és előadta, hogy a napokban husz-huszonkét évesnek látszó jól öltözött fiatalember felkereste és kérte, hogy a messinai földrengés áldozatainak felségítésére adakozzon. A gyűjtőben Bonetich Adalbert és Wilhar U. neve is szerepelt, akik már adtak pénzt. Marusich erre tíz koronát adott az ismeretlennek. Az öreg lelkész tegnap találkozott Bonetichel, akinek elmondotta, hogy ő is adott pénzt azon a gyűjtőben, amelyen Bonetich adakozott. Bonetich erre felvilágosította Marusichot, hogy csalásnak ítélt áldozatát, mert ő senkinek se adott ilyen célból pénzt. A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel a panaszról s megindították a vizsgálatot az ismeretlen család ellen.

— **Halálozás.** A Fiumei Nyilvános Raktárvállalat Részvény Tarsaság egy dérek tisztviselője Grünwald Imre halt meg ma reggel 6 órakor a helybeli kórházban 41 éves korában. Grünwald, aki erőben és tetteben valóságos óriás volt, 3 nappal ezelőtt, pénteken hátréteggyulladásban megbetegedett. Szombaton már annyira rosszra fordult az állapota, hogy a kórházba kellett szállítani, ahol tegnap este megoperálták. A műtét ugylátszik nem sikerült, mert az erőből duzzadó ember ma hétfőn reggel 6 órakor kiszövedett. Haláláról a raktárvállalat külön gyászjelentést adott ki. Temetése holnap, kedden délután 3 órakor lesz a kórház halottas házából.

— **Két testvér gyanus verekedése.** Ma hajnalban nagy feltűnést keltett az állomáson, az utasok között két ember verekedése. A nagy csódtültre és iármára figyelmes lett a rendőség állomási kirendeltsége is, amely a verekedőket bekísérte. Itt megállapították, hogy a verekedők Bizomann Wolf Izrael és Izsák nevű testvére, akik családi ügyből kifolyólag kaptak össze. A megpofozott Bizomann Wolf Izsák elmondotta, hogy bátyja tizenegy évvel ezelőtt megszökött hazuról, azóta Európa nagyobb városaiban csavargott s mindenütt lopott és csal. Csavargása közben sokféle álnevet használt, de leginkább Wladimir orosz rendőrgyöngöknek adta ki magát s a szállodákban nagyobb adósság hátrahagyásával szokott megszökni. Néhány külföldi városból ki is tiltották. A verekedés okául Izsák azt adta elő, hogy szemrehányást tett bátyjának gonosz életmódjáért, aki őt erre megütötte. Bizomann Wolf

Izrael ezzel szemben azt állítja, hogy őcsce őt minden ok nélkül megtámadta s ő csak védekezett. Végül kijelentette, hogy őcsce hazudott, amikor őt csalással és lopással vádolta, mert ő, ugymond Nakó Sándor gróf kormányzójának minőségben szolgál. Az eljárást Peinovich detektív feljelentése alapján megindították.

— **A „Budapest” balesete.** A magyar-horvát hajóstársaság „Budapest” gőzöse tegnap reggel Triesztből jövet Piranóban egy heves szelroham folytán a hátsó részével majdnem a hullámtörőre került. A hajó kapitánya ennél fogva hirtelen előre indította a hajót mely akkor nagy erővel kikiment a mólónak beszakadván annak egy részét. A gőzös elülső fedélzetén, orrán és előárbocán szenvedett nagy károkat.

— **Buccari kikötő fejlődése.** Az osztrák-Lloyd nagy „Austria” gőzöse ma innen 2800 hordó cementtel Buccari-ba indult.

Ez a hír a fiumeiek előtt már megszokott hajóindulások között azért bir nagyobb érdekel, hogy eddig Buccari-ba, amelynek fejlődés-felteleit Fiume forgalmának folytonos emelkedése lassankint mint felszívta magába, — nagy hajó nem köthetett ki. De mióta a horvátok kiépítették ott az első nagyobb mólót, azóta már nincs akadály a hajók kikötésének s az új móló kiépülése óta az „Austria” az első ilyen nemű hajó, amely oda indul.

— **Automobil közlekedés Trieszt-**

Abbazia közt. Az osztrák partvidék idegenforgalmának előmozdítása érdekében működő osztrák országos szövetség, amint azt lapunk elsőnek megírta, Trieszt és Abbazia közt rendszeres automobil közlekedést fog létesíteni. A menettartam Trieszt és Abbazia közt alig fog két óránál többet kitenni; míg jelenleg az utat vasuton, St. Péteren át csak négy óra alatt lehet megtenni. Az abbaziai fürdővendégekre nézve abból a tekintetből is nagyon előnyös lesz az új közlekedési vonal, mert annak révén jóval gyorsabban látogathatják meg innen Triesztet. Az új vonalat már a tavasszal megnyitják.

— **Halálos szerencsétlenség.** Padjen Miklós ledenicei illetőségű munkás tegnap a „Biagio” olasz gőzösn dolgozott, amikor az egyik emelődaruról egy három métermázsás zsákcsomag hirtelen rászakadt, sőt maga alá temette. A szerencsétlen ember rögtön az eszméletét veszítette, akiről társai gyorsan lerakták a zsákokat. Aztán orvost hívtak oda, aki megállapította, hogy Padjen gerinccsigolyatöréssel szenvedett. Később a mentők bevitték a kórházba, de azóta is eszméletlenül van, állapota folyton rosszabbodik s az orvosok sem bíznak már az életbenmaradásához.

— **Orosz kiviteli érdekek.** Mauthner Emil a Hitelbank volt igazgatója az Országos Iparegyesület oroszországi megbízottja, az exportra törekvő kiválóbb iparosainkkal való személyes érintkezés céljából néhány napra Budapestre érkezett. Mauthner Emil ma az Országos Iparegyesület helyiségében az orosz-lengyelországi viszonyokról részletes fölvilágosítást és ismertető előadást tartott az érdeklődő honi iparosoknak és kereskedőknek.

— **A kikötőből.** Január 18-án. Erkezett: „*Sigurd*” dán gőzös Anconából úresen, „*San Severo*” olasz gőzös Triesztből úresen.

Indult: „*Diana*” olasz gőzös Genuába úresen, „*Southfield*” angol gőzös Cardiffba úresen, „*Alice*” osztrák gőzös Velencébe úresen.

Távirat ◀ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 18. A képviselőház az újévi szünet után ma tartotta első ülést, amelyben *Justh* Gyula elnökölt.

Az elnök jelentette a Háznak, hogy a szünet alatt történt olaszországi katasztrófa alkalmából részvétvtáviratot küldött az olasz kamarának, amelyre a kamara elnöke halás köszönetet küldött.

Ezután meleg szavakban megemlékezett

néhai Szabó Kálmán debreceni képviselő elhalálozásáról és jelentette, hogy az új választásról intézkedett.

Jelentette továbbá, hogy Bizony Ákos úgy a választójogi, mint az igazságügyi bizottságban viselt tagságáról lemondott. Majd

Nagy György hevesen kikel a kormány ellen és kifogásolja, hogy eddig 86 interpellációt hagyott válasz nélkül.

Indítványozza, hogy a Ház ítélje el a kormánynak azon bűnét, hogy nem teljesíti alkotmányos kötelességét. Azután

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter benyújtja az 1909 évi ujoncmegajánlás javaslatát. Itt

Nagy György hirtelen közbekiált: „A bank-javaslatot nem sietnek ennyire!”

A Ház az ujoncjavaslatot a bizottsághoz utasítja. Majd

Jusch Gyula indítványozza, hogy a Ház a legközelebbi ülését holnap tartsa, amelyen a megüresedett bizottsági tagsági helyek betöltéséről intézkedjenek.

A Ház az elnök javaslatát elfogadta.

Az ülés ezzel véget ért.

A Ház üléseinek munkasora.

BUDAPEST, jan. 18. A képviselőház mai ülése előtt Wekerle miniszterelnök és Apponyi közoktatásügyi miniszter a Ház munkasorrendjéről tárgyaltak s megállapodtak abban, hogy a kisebb jelentőségű ügyek elintézése után az adóreform- és kongruajavaslatokat fogják tárgyalni.

A horvát bán Budapesten.

BUDAPEST, jan. 18. Rauch Pál báró horvát bán, aki napok óta itt tartózkodik, ma hosszasan tanácskozott Wekerle és Josipovich miniszterekkel. A horvát kérdésben legközelebb döntés várható.

Kereskedők és iparosok tiltakozása az adóemeléssel ellen.

BUDAPEST, jan. 18. A magyarországi iparosok és kereskedők képviselői és alkalmazottjai tegnap nagygyűlést tartottak, amelyen határozati javaslatot fogadtak el, az iparosok és kereskedők adóinak felemelése ellen, amelylyel a tőkekamatadó mintegy kétszeresére emelkedne.

Mikszáth Kálmán állapota javul.

BUDAPEST, jan. 18. Mikszáth Kálmán túl van a veszedelmén s az orvosok biznak a felépülésében.

Elhunyt tudós.

BUDAPEST, jan. 18. Füredi Ignác jeles nyelvtudós és pedagógus ma itt váratlanul elhunyt.

Vérengző tisztek.

SZÉKESFEHÉRVÁR, jan. 18. Vay Arthur gróf harcolt honvéddandárral ma éjjel hangosan lármázva járták végig a kávéházakat. A Kozmó kávéházban azután belekötöttek Weisz Hugó könyvelőbe, és a kávéház tulajdonosába s ezeket kardjaikkal súlyosan megsebesítették. A sebesülteket a mentőknek kellett a kórházba szállítani.

A rendőrség az eset miatt sürgős átiratot intézett a katonai parancsnoksághoz s szöveget fogják tenni a városi közgyűlésen is az esetet

Tüntetések Prágában.

PRÁGA, jan. 18. Tegnap újból megismétlődtek a tüntetések a német diákok ellen, kik jelvényeikkel jöttek ki a német kaszinóból. Több letartóztatás történt.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kövérednek, erősekké és rózsás színűekké válnak. ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik, A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

SCOTT-féle Emulsiót.

Orvosok és bábák az egész földkerekségen állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót.

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, a melyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek

AZ Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — hőrjűk figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszertárban.

Alulirott egyesület a közönség érdekében tudomásul hozza, hogy a jelenleg érvényben levő törvények, illetőleg egy Magyarországon érvényes orvosi oklevél alapján ezen országban kizárólagosan a következő „összes gyógytudományok tudorai”-nak van joguk a fogorvosi gyakorlat üzésére:

Dr. Dalma Dezső
Via Municipio 2. sz.

Dr. Krausz Ödön
Corso 20. sz.

Dr. Kriskovic Wladimir
Via del Porto 1. sz.

Dr. Pachany Anasztáz
Via Adria 1. sz.

Dr. Zack János
Via della Sanità 2. sz.

Az Országos Stomatológiai Egyesület
Tengermelléki Osztálya Fiumében.

Kiadó február 1-től

2 szoba butor nélkül! Via Adria 1 (Zmaic-féle ház) Dr. Pachany lakásában.

VELENCE

HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdővel mérsékelt áron.

Gambinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfőzde kiváló minőségű sörének kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Ujszülött gyermekek részére

az összes hygienikus cikkeket rektáron tartom és pedig: Pelenkanadrág, flanelin alátétok, baby ingecskek, has- és köldökkötők, szoptató dajkanak való mellény, gyermekágy-kötők, fásli stb. Mindezen cikkeket hygienikus Tetrá-szövetből készülték, a mely a nedvességet rögtön beszívja és a testét ilyformán mindig szárazon tartja.

VUJA M. Via Adamich.

Özv. Grünwald Imréné a saját, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti forrón szeretett férje

Grünwald Imre

a Fiumei Nyilvános Raktár Részvénytársaság tisztviselőjének ma reggel, rövid szenvedés után, életének 41-ik és boldog házasságának 10-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát.

A boldogult hült teteme f. hó 19-én d. u. 3 órakor fog a helybeli városi kórház halottas házából a fiumei temetőben az izr. szertartás szerint örök nyugalomra tétetni.

Fiume, 1909. január hó 18.

Áldás emlékére!

A „Fiumei Nyilvános Raktár R. T.” igazgatósága és tisztviselői kara mély részvétellel jelenti

GRÜNWARD IMRE ur,

érdemes tisztviselőjének és szeretett kollegájának ma reggel történt gyászos elhunytát.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

Fiume, 1909. január hó 18.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) másfél órai esti foglalkozásra jó fizetéssel felvétetik „A Tengerpart” kiadóhivatalában Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház, I. emelet.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

Naponta a hírneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának hangversenye.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

Használt és új
zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

Élő virágcsokrot,

koszorút, virágdiszítést bármely alkalomra izlésesen s olcsón készít Kovács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárójában).

Cserepes növényben nagy választék.

Figyelem!

Csak Rendulics M. fűszerkereskedésében Piazza Mercato coperto, Braida kapható a legolcsóbb árban: nullás liszt 100 kilója K. 38.—, Tea 1 kg. K. 6.—, egy láda uborka (12 háromliteres üveg) K. 20.

Globus

Hirlapügynökség.

Ujság-elárúsítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténi kiváló művészierők fellépte
Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órákor.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség szíves tudomására adni, hogy a Corso 7. szám alatt (a III. emeleten egy

Szépség- és hajápolási termet

nyitottam. A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur), villanyos aremasszás (vibrations massage), szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Bálokra, ünnepélyekre s színházi előadásokhoz díszfésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások kívánatra a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Minél számosabb megbízást kér mély tisztelettel

Schön I.

Corso 7; III. em. Jellusich fényképész házában.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villanyos világítási, villámhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések.

Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kittinó ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak

Az idegenek találkozó helye.

ELSO FIUMEI

RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszbabó.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi

gyártmányok.

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpa és hajhullás ellen.

Kapható CSIZMÁS DEMETER

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

és minden drogériában és fodrászüzletben

Első fiumei magyar

kárpitos és diszító

Fiume, Corsia Deák 38 és via Serpentina 20.

Modern tükördívánok, szőnyegdíván, garnitúrák, matracok készen kaphatók

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszító és angol bőrmunkát jutányos árban.

Szíves pártfogást kér Garami József

a budapesti Steinschneider udv. szállító cég volt munkavezetője.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” immár hatodik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.